

Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej
ekonomiky v roku 2017
(verzia: máj 2017)

Ján Haluška
Andrej Hamara
Branislav Pristáč

Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2017 (verzia: máj 2017)

**Ján Haluška
Andrej Hamara
Branislav Pristáč**

Abstrakt

Dokument obsahuje výsledky krátkodobej predikcie vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2017 (verzia: máj 2017).

Copyright © INFOSTAT, Inštitút informatiky a štatistiky

Obsah tohto dokumentu je chránený autorským zákonom. Nemožno ho meniť alebo z neho odstrániť informácie o správe práv k nemu. Na spracovanie, preklad, adaptáciu, zaradenie do súborného diela, vystavenie, vykonanie alebo prenos dokumentu je nutný súhlas nositeľa majetkových práv. Vyhradené je aj právo alebo prenos na udelenie súhlasu na rozmnožovanie a verejné rozširovanie rozmnožením, predajom alebo inou formou prevodu vlastníckeho práva. Bez súhlasu možno z obsahu tohto dokumentu použiť iba krátku časť vo forme citácie, len na účel jeho recenzie alebo kritiky, na vyučovacie, vedeckovýskumné alebo umelecké účely. Rozsah citácie nesmie presiahnuť rámec odôvodnený účelom citácie. Majetkové práva vykonáva INFOSTAT, Inštitút informatiky a štatistiky Bratislava.

Práca neprešla jazykovou úpravou.

ISSN 2454-0773

OBSAH

1	ÚVOD.....	5
2	HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT.....	5
3	ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE	5
4	SPOTREBITEĽSKÉ CENY	9
5	ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE	11
6	NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE	14
7	PRÍLOHA	19

Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2017 (verzia: máj 2017)

1 ÚVOD

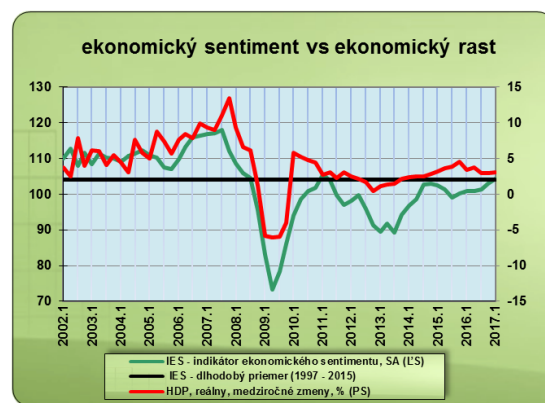
V predloženom materiáli sú prezentované a stručne interpretované výsledky krátkodobej predikcie vývoja vybraných makroekonomických ukazovateľov slovenskej ekonomiky v roku 2017 (tabuľka a obr. 1-6 v prílohe). Prezentované odhady zohľadňujú ich skutočný vývoj v 1. štvrtroku 2017, v prípade spotrebiteľských cien aj v apríli 2017. Prihliadajú tiež na výsledky konjunkturálnych a spotrebiteľských prieskumov (KSP) za prvých päť mesiacov tohto roka, ako aj na aktuálne prognózy vývoja v relevantnom vonkajšom ekonomickom prostredí, teda v eurozóne, Nemecku a Českej republike, čo sú naši hlavní obchodní partneri. Ukazuje sa, že vývoj v tomto prostredí v horizonte predikcie by mal byť pre slovenskú ekonomiku zdrojom silnejších rastových impulzov ako v minulom roku¹.

¹ Mesačný Ifo indikátor (hodnotí podnikateľskú klímu v Nemecku), ktorý má od začiatku tohto roka rastúci trend, stúpol v máji dokonca na historicky najvyššiu úroveň (od roku 1991). Oproti aprílu sa v Nemecku zlepšilo tak hodnotenie súčasnej ekonomickej situácie, ako aj očakávania na nasledujúcich šesť mesiacov. Indikátor ekonomického sentimentu (IES) v eurozóne i Nemecku v máji síce mierne klesol, v oboch prípadoch však dosiahol druhú najvyššiu úroveň v tomto roku. IES zaznamenal v máji mierny pokles aj v Českej republike. Vývoj uvedených predstihových indikátorov dobre korešponduje s vývojom štvrtročného Ifo indikátora (hodnotí ekonomickú klímu vo svete) v 2. štvrtroku 2017, ktorý signalizuje výrazné zlepšenie vyhládok svetovej ekonomiky súvisiace s lepším hodnotením súčasnej ekonomickej situácie aj zlepšením očakávaní na nasledujúcich šesť mesiacov. Podľa

2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Domáca ekonomická klíma, ktorú ŠÚ SR monitoruje pomocou indikátora ekonomického sentimentu (IES), zaznamenala mierne zlepšenie aj v 1. štvrtroku tohto roka (obr. 1). Vďaka tomu IES už úroveň svojho dlhodobého priemeru za roky 1997-2016 mierne prekročil (104,4 vs 104,0). Z jeho štruktúry však vyplýva, že k zlepšeniu domácej ekonomickej klímy prispel len rast dôvery v priemysle a stavebníctve, pretože dôvera v obchode a službách, ako aj spotrebiteľská dôvera, poklesli (oproti 4. štvrtroku 2016). Z toho je zrejmé, že rast IES je potrebné naďalej považovať za veľmi krehký.

Obr. 1

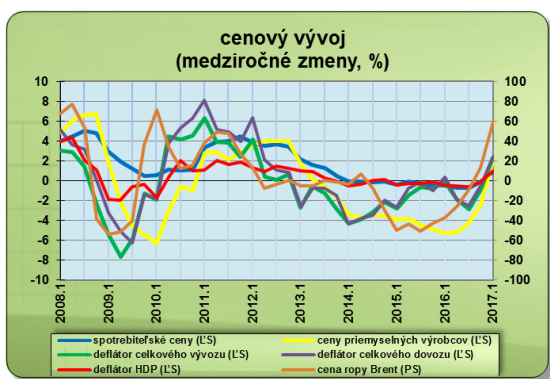

jarnej hospodárskej prognózy Európskej komisie z mája 2017 by mala výkonnosť ekonomiky eurozóny v roku 2017 vzrásť o 1,7%, nemeckej ekonomiky o 1,6% a českej ekonomiky o 2,6%. V prípade eurozóny a Nemecka ide oproti minulému roku o mierne spomalenie ekonomického rastu, v prípade ČR o mierne zrýchlenie ekonomického rastu. Pokiaľ ide o českú ekonomiku, z najnovšej verzie prognózy EECF (*Eastern Europe Consensus Forecast*) z mája 2017 vyplýva, že jej rast by sa mal zrýchliť z 2,3% v roku 2016 na 2,5% v roku 2017.

Zlepšenie domácej ekonomickej klímy malo podporný vplyv na výkonnosť hospodárstva, ktorá v 1. štvrtroku 2017 vzrástla. Tvorba reálneho HDP sa totiž na medzikvartálnej báze zvýšila o 0,8% (oproti 4. štvrtroku 2016), na medziročnej báze stúpila o 3,1%. Zatiaľ čo na medziročnej báze sa dynamika rastu reálneho HDP čiastočne spomalila (o 0,3 p. b.), na medzikvartálnej báze sa nezmenila, pretože podľa sezónne očistených údajov vzrástol reálny HDP o 0,8% aj vo 4. štvrtroku 2016 (oproti predchádzajúcemu štvrtroku).

Hoci sa dynamika rastu hospodárstva na medziročnej báze spomalila, tlak na rast úhrnnej cenovej hladiny v ekonomike (meranej deflátorom HDP) sa zvýšil. Nominálny HDP bol totiž v 1. štvrtroku tohto roka medziročne vyšší o 4,1%, čo znamená, že úhrnná cenová hladina v hospodárstve stúpila o 1,0% (obr. 2). Inak povedané, deflačný charakter domáceho (makro)ekonomického prostredia v 1. štvrtroku 2017 zanikol (po troch rokoch). Nie je to však prekvapením, naopak, vzhľadom na výrazný ústup deflácie, ktorý bol zaznamenaný vo 4. štvrtroku minulého roka, sa to všeobecne očakávalo.

Obr. 2

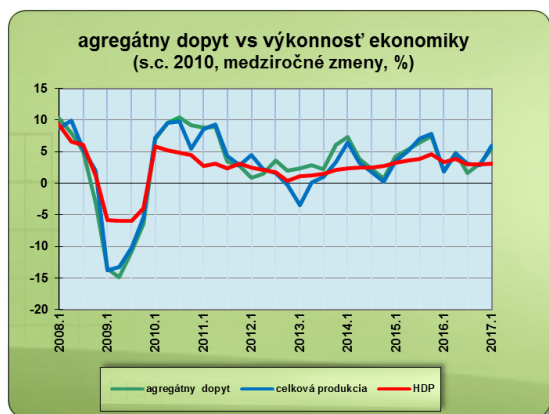
Návrat inflácie bol v rozhodujúcej miere dôsledkom rastu ceny ropy na svetovom trhu, ktorá bola v 1. štvrtroku tohto roka

medziročne vyššia o 59,3% (v priemere)². V súvislosti s tým sa na medziročnej báze obnovil rast dovozných cien, ktorý viedol aj k obnoveniu rastu výrobných cien v priemysle, vývozných cien a nakoniec i spotrebiteľských cien (viac v časti *Spotrebiteľské ceny*). Zatiaľ čo pokles úhrnnej hladiny cien na spotrebiteľskom trhu, ako aj v celej ekonomike trval tri roky, pokles dovozných, vývozných a výrobných cien v priemysle trval ešte o rok dlhšie, pretože začal už v roku 2013.

Výkonnosť hospodárstva sa v 1. štvrtroku tohto roka zvýšila primárne zásluhou silnejšieho agregátneho dopytu, ktorý medziročne stúpol o 5,5%. Jeho rast sa teda pomerne výrazne zrýchlil, čo je v súlade s predpokladmi našej predikcie z februára tohto roka. Došlo k tomu však len zásluhou vonkajšieho dopytu, pretože rast domáceho dopytu sa na medziročnej báze spomalil. Vplyvom rýchlejšieho rastu agregátneho dopytu sa zrýchlil aj rast celkovej produkcie v hospodárstve, ktorej objem stúpol o 6,0% (obr. 3). K zrýchleniu jej rastu prispel výraznejšie rast medzis potreby ako rast hrubej pridanej hodnoty.

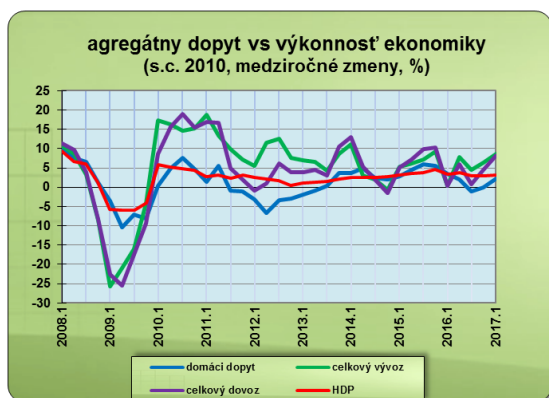
² Cena ropy *Brent* na svetovom trhu sa začala zvyšovať z úrovne 30,7 USD/b v januári minulého roka. Jej rast sa výrazne zrýchlil v závere minulého roka a kulminoval vo februári tohto roka, keď stúpila na 54,9 USD/b, pričom v marci klesla na 52,0 USD/b (vždy v priemere). Zrýchlenie jej rastu v závere minulého roka súviselo s dohodou členských krajín OPEC a ďalších krajín na obmedzení ťažby ropy, ktorej cieľom bolo stabilizovať celosvetový trh s ropou. Obmedzenie ťažby ropy má platiť do začiatku leta v tomto roku.

Obr. 3

Zrýchlenie rastu vonkajšieho dopytu nie je prekvapením, bolo však omnoho silnejšie ako sa všeobecne očakávalo. Objem celkového vývozu, ktorý vlni v 1. štvrtroku prakticky stagnoval, bol v 1. štvrtroku tohto roka medziročne vyšší o 8,6% (obr. 4). Súviselo to s výrazným zrýchlením rastu dopytu z krajín eurozóny aj z krajín mimo nej (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*). Pokiaľ ide o domáci dopyt, v súlade s očakávaním síce zaznamenal oživenie rastu (po poklese v 3. a 4. štvrtroku 2016), ale za rastom vonkajšieho dopytu naďalej výrazne zaostáva, pretože medziročne stúpol len o 2,2%³.

Obr. 4

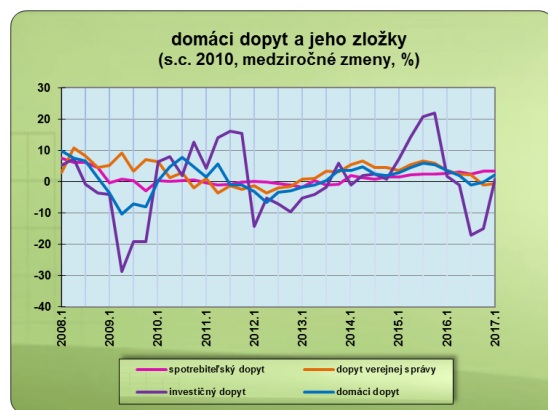
Vzhľadom na skutočnosť, že prírastok agregátneho dopytu bol v 1. štvrtroku

³ Podiel domáceho dopytu na agregátom dopyte, ktorý sa v čase znižuje, klesol v 1. štvrtroku tohto roka na 46,1% (nové historické minimum). Pod hranicou 50% sa nachádza od roku 2013.

vyšší ako prírastok tvorby domácich zdrojov (reálneho HDP), na pokrytie agregátneho dopytu bolo potrebných viac zdrojov z dovozu. Objem celkového dovozu medziročne stúpol o 8,3%, teda prakticky rovnako ako objem celkového vývozu (obr. 4). Rast zdrojov z dovozu bol dôsledkom rastu medzispotreby (suroviny, ropa, zemný plyn) aj konečnej spotreby domácností (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*)⁴. Vzhľadom na to, že objem celkového dovozu stúpol v porovnaní s rastom agregátneho dopytu výraznejšie, časť zdrojov (domácich, resp. dovezených) zostala v zásobách. Stav zásob v bežných cenách sa totiž medziročne zvýšil o 0,224 mld. €, resp. 1,2% HDP (v b. c.).

K oživeniu rastu domáceho dopytu v 1. štvrtroku tohto roka prispel v rozhodujúcej miere spotrebiteľský dopyt, ktorý medziročne vzrástol o 3,4%, čo znamená, že jeho rast sa zrýchlil (o 1,2 p. b.). Ďalšie dve hlavné zložky, teda investičný dopyt a dopyt verejného sektora, však rast domáceho dopytu tlmili. Investičný dopyt totiž na medziročnej báze viac-menej stagnoval a dopyt verejného sektora poklesol o 0,7% (obr. 5).

Obr. 5

⁴ Podiel domácich zdrojov na krytí agregátneho dopytu, ktorý sa v čase tiež znižuje, klesol v 1. štvrtroku tohto roka na 50,5% (nové historické minimum).

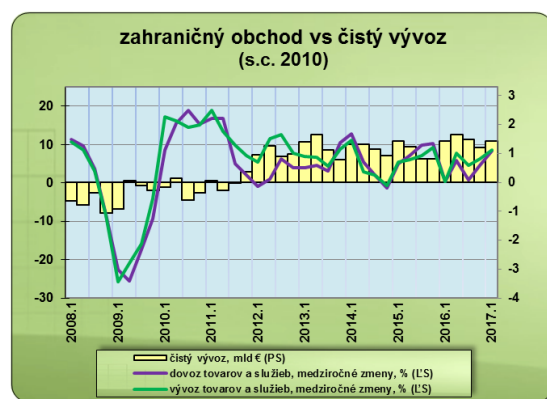
Zrýchlenie rastu spotrebiteľského dopytu sa všeobecne očakávalo, pričom jeho prírastok je najvyšší od 4. štvrťroka 2008, teda v období po kríze. Bol založený na pokračujúcom silnom raste kúpnej sily obyvateľstva, ktorá aj v 1. štvrťroku stúpila zásluhou rastu zamestnanosti i reálnej mzdy na makroúrovni (viac v častiach *Zamestnanosť a nezamestnanosť v hospodárstve*, resp. *Nominálna a reálna mzda v hospodárstve*). Rast tzv. reálnej mzdovej bázy sa síce najmä vplyvom inflácie medziročne spomalil, napriek tomu bol vysoký (o 4,3%). Skutočnosť, že rast spotrebiteľského dopytu sa na medziročnej báze naopak zrýchlil, znamená, že sklon obyvateľstva k spotrebe prevýšil jeho sklon k úsporám. Potvrdzuje to miera hrubých úspor obyvateľstva, ktorá v 1. štvrťroku medziročne mierne klesla (o 0,1 p. b.) a dosiahla 3,6% (v priemere). Ide o prvý pokles miery hrubých úspor od roku 2013.

Prekvapením nie je ani stagnácia investičného dopytu a pokles dopytu verejného sektora, lebo ide do značnej miery o pokračovanie ich vývojových tendencií z minulého roka. Zo sektorovej štruktúry tvorby hrubého fixného kapitálu (THFK) v b. c. totiž vyplýva, že rast investičného dopytu bol aj v 1. štvrťroku tohto roka výrazne tlmený dopytom vo verejnej správe, pretože THFK v tomto sektore medziročne poklesla takmer o 30%. Na druhej strane, zo štruktúry konečnej spotreby verejnej správy (KSVS) v b. c. vyplýva, že útlm jej rastu bol dôsledkom spomalenia rastu produkcie verejného sektora, ktoré bolo spôsobené pomalším rastom medzispotreby aj hrubej pridanej hodnoty v tomto sektore, ako aj prakticky nulovým prírastkom naturálnych sociálnych transferov na medziročnej báze.

Model rastu reálneho HDP, ktorý v praxi fungoval v 3. a 4. štvrťroku minulého roka,

sa podľa očakávania zmenil. V 1. štvrťroku tohto roka totiž prispel k rastu reálneho HDP už nielen čistý vývoz, ale aj domáci dopyt. Čistý vývoz je teda faktorom rastu výkonnosti hospodárstva od 1. štvrťroka 2016, t.j. päť štvrťrokov po sebe (obr. 6). V rozhodujúcej miere to súvisí s obchodnou bilanciou, ktorá dosiahla prebytok aj v 1. štvrťroku 2017 (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*).

Obr. 6

Odhad výkonnosti hospodárstva v horizonte predikcie je založený na predpoklade, že rast agregátneho dopytu bude pokračovať, a to vplyvom domáceho i vonkajšieho dopytu. Očakávame, že ich rast sa oproti minulému roku zrýchli, v dôsledku čoho sa zrýchli aj rast agregátneho dopytu. K rastu domáceho dopytu by mali prispieť všetky tri jeho hlavné zložky, ale k zrýchleniu jeho rastu by mal prispieť len spotrebiteľský a investičný dopyt. V prípade dopytu verejného sektora sa totiž domnievame, že viac pravdepodobnejší je ďalší útlm dynamiky jeho rastu.

Na základe uvedených predpokladov odhadujeme, že agregátny dopyt vzrastie v tomto roku o 4,2%, čo je prírastok o 1,4 p. b. vyšší ako zaznamenal v minulom roku. Pokiaľ ide o odhad štruktúry jeho rastu, vonkajší dopyt by mal vzrásť o 5,3%, domáci dopyt o 3,1%. Uvedené odhady rastu domáceho a vonkajšieho dopytu

vedú k záveru, že model rastu reálneho HDP, ktorý v praxi fungoval v 1. štvrtroku tohto roka, sa v horizonte krátkodobej predikcie pravdepodobne nezmení. Rast výkonnosti hospodárstva by teda mal byť založený na kombinácii vplyvu domáceho dopytu a čistého vývozu.

Vplyvom rastu agregátneho dopytu by sa mala tvorba HDP v tomto roku medziročne zvýšiť reálne o 3,4%, nominálne o 4,5%. Inak povedané, pokles úhrnnej cenovej hladiny (meranej deflátorom HDP), ktorý bol zaznamenaný v predchádzajúcich troch rokoch, sa tohto roku už nezopakuje. Naopak, jej úroveň by mala na medziročnej báze vzrásť o 1,1% (v priemere). Nominálny HDP by mal dosiahnuť 84,606 mld. €, čo znamená, že medziročne vzrastie o 3,648 mld. €.

Odhady rastu výkonnosti hospodárstva a vývoja úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve, uvedené vyššie, je potrebné vnímať v kontexte viacerých obojstranných rizík. Ich vplyv môže mať dopad na vývoj vonkajšieho aj domáceho dopytu (vrátane vývoja cien) v horizonte predikcie. Na základe aktuálneho vývoja predstihových indikátorov u nás doma i v relevantnom zahraničí možno usudzovať, že v súčasnosti sú negatívne a pozitívne riziká viac-menej vybilancované⁵.

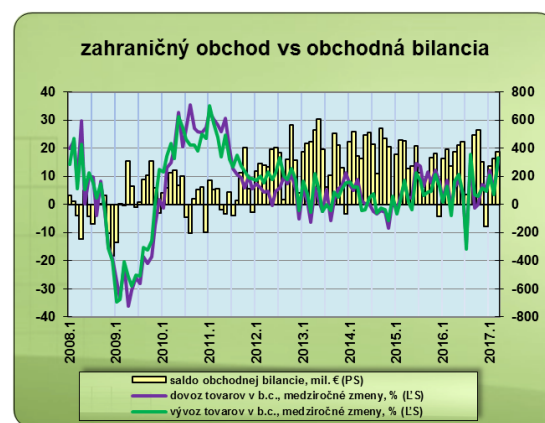
3 ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE

Zlepšenie ekonomického sentimentu a ekonomický rast v relevantnom

⁵ Indikátor ekonomického sentimentu u nás zaznamenal v marci, apríli a máji pokles, ktorý bol spôsobený poklesom dôvery v priemysle a stavebníctve. Pokles IES je tlmený rastúcou dôverou spotrebiteľov, ktorá v máji stúpila na najvyššiu úroveň od októbra 2007. IES napriek tomu v máji klesol mierne pod úroveň svojho dlhodobého priemeru.

vonkajšom prostredí v 1. štvrtroku tohto roka viedli k tomu, že rast vonkajšieho dopytu výrazne akceleroval. Na túto možnosť síce poukazoval už nárast nových objednávok pre priemysel zo zahraničia v poslednom štvrtroku minulého roka, skutočné zrýchlenie jeho rastu však bolo až prekvapivo vysoké (obr. 7). Podľa predbežných údajov totiž vývoz i dovoz tovaru v b. c. zaznamenali v 1. štvrtroku dokonca dvojciferné medziročné prírastky - vývoz vzrástol o 10,2%, dovoz sa zvýšil o 10,9%⁶. K zrýchleniu rastu vývozu a dovozu tovarov však prispeli aj ceny vývozu a dovozu, ktoré - po poklese v predchádzajúcich štyroch rokoch - vzrástli. Deflátor celkového vývozu stúpol na medziročnej báze o 2,3%, deflátor celkového dovozu o 2,7%.

Obr. 7

Z teritoriálne dezagregovaných tržieb priemyslu z predaja tovarov do zahraničia vyplýva, že nárast vonkajšieho dopytu pramenil z eurozóny aj z krajín mimo nej. Rast tržieb priemyslu z predaja do obidvoch týchto teritórií bol tiež pozoruhodný, pretože v obidvoch prípadoch sa jedná až o dvojciferné medziročné prírastky (o 10,1%, resp. o 14,3%). V eurozóne sa zvýšil najmä dopyt po nových osobných automobiloch,

⁶ Podľa údajov NBS zaznamenal v 1. štvrtroku zrýchlenie rastu aj vývoz a dovoz služieb v bežných cenách. Vývoz služieb medziročne vzrástol o 7,0%, dovoz služieb o 6,0%.

kovoch, kovových konštrukciách a spotrebnej elektronike. V krajinách mimo eurozóny sa rast dopytu týkal tiež nových osobných automobilov, kovov a kovových konštrukcií, dopyt po spotrebnej elektronike však naďalej výrazne klesá.

Pokiaľ ide o vývoz tovarov, k zrýchleniu jeho rastu v 1. štvrtroku prispeli všetky hlavné komoditné skupiny okrem skupiny spotrebné tovary nešpecifikované, v rámci ktorej vývoz viac menej stagnoval⁷. Výrazne sa zvýšil vývoz surovín (o 16,3%), investičných tovarov (o 9,6%), osobných automobilov (o 7,4%), potravín (o 7,0%), ale stúpol aj vývoz dopravných zariadení (o 3,5%). Rádovo ešte vyšší prírastok však zaznamenal vývoz palív a mazív (o vyše 120%), ktorý bol dôsledkom výrazného rastu ceny ropy na medzироčnej báze a bázičkého efektu, keďže v 1. štvrtroku 2016 tento vývoz medzироčne klesol takmer o 30%.

Zrýchlenie rastu dovozu tovarov súvisí nielen s vysokou dovoznou náročnosťou nášho vývozu tovarov, ale aj s oživením rastu domáceho dopytu⁸. Na základe komoditnej štruktúry dovozu možno konštatovať, že k zrýchleniu dynamiky jeho rastu prispeli takmer všetky hlavné komoditné skupiny. Výnimkou boli potraviny a nápoje, ktorých dovoz na medzироčnej báze viac-menej stagnoval. Veľmi malý prírastok však prekvapivo dosiahol aj dovoz investičných tovarov (o 2,5%). Na druhej strane, relatívne najviac vzrástol dovoz pre medzispotrebu, teda dovoz palív a mazív (o 93,6%) a surovín (o 13,2%). Mimoriadne vysoký nárast dovozu palív a mazív bol spôsobený - podobne ako nárast ich vývozu - vyššími cenami ropy

a bázičkým efektom. Výrazne však vzrástol aj dovoz pre konečnú spotrebu, menovite dovoz spotrebného tovaru (o 6,9%) a osobných automobilov (o 18,1%)⁹.

Obchodná bilancia ako celok si zachovala prebytkový charakter aj v 1. štvrtroku tohto roka. Jej prebytok dosiahol podľa predbežných údajov 0,975 mld. € (5,1% HDP v b. c.), ale medzироčne sa príliš nezmenil. Ako tradične, vznikol zásluhou vývozu osobných automobilov a spotrebnej elektroniky. Zatiaľ čo štruktúrally prebytok v rámci obchodu s osobnými automobilmi medzироčne vzrástol (o 0,166 mld. €) a dosiahol 3,054 mld. € (15,8% HDP v b. c.), štruktúrally prebytok v obchode so spotrebným tovarom naopak klesol (o 0,146 mld. €) a činil 0,608 mld. € (3,2% HDP v b. c.). Vo všetkých ostatných hlavných kategóriách skončila obchodná bilancia so schodkom, pričom v kategórii palivá a mazivá sa úroveň schodku medzироčne prehĺbila.

Odhad ďalšieho vývoja vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách je založený na nových objednávkach zo zahraničia a tuzemska v 1. štvrtroku tohto roka. Sezónne očistené nové objednávky priemyslu zo zahraničia totiž v 1. štvrtroku vzrástli o 2,8%, pričom nové objednávky z eurozóny stúpili o 3,5% a z krajín mimo nej o 1,1%. Na druhej strane, sezónne očistené nové objednávky z tuzemska vzrástli o 0,4% (vždy oproti 4. štvrtroku 2016). Na základe ich vývoja teda očakávame, že rast vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách bude v horizonte predikcie pokračovať. Dynamiku rastu oboch agregátov by malo podporovať aj oživenie rastu cien dovozu

⁷ Zatiaľ čo vývoz spotrebných tovarov krátkodobej a strednodobej spotreby poklesol, vývoz spotrebných tovarov dlhodobej spotreby naopak vzrástol.

⁸ Svedčia o tom aj tržby priemyslu z predaja v tuzemsku, ktoré v 1. štvrtroku tohto roka vzrástli o 6,1%.

⁹ Z mesačných údajov MV SR vyplýva, že počet novo evidovaných osobných automobilov sa v 1. štvrtroku tohto roka medzироčne zvýšil o 12,5%. Keďže tržby priemyslu z predaja osobných automobilov v tuzemsku viac menej stagnovali, ide zrejme najmä o osobné automobily dovezené zo zahraničia.

a vývozu, ktoré bolo zaznamenané v 1. štvrtroku tohto roka. Vývoz aj dovoz tovarov v bežných cenách by preto mali dosiahnuť vysoké medziročné prírastky aj horizonte predikcie. Domnievame sa však, že opäť až dvojciferné relatívne prírastky nie sú vplyvom bázičného efektu veľmi pravdepodobné.

Na základe vývoja v 1. štvrtroku a uvedených predpokladov je možné očakávať, že obchodná bilancia bude prebytková aj v ďalších štvrtrokoch tohto roka. Jej kumulatívny prebytok za 1. polrok tohto roka síce môže byť medziročne nižší, ale v 2. polroku by sa mal na medziročnej báze zvýšiť. Odhadujeme, že za celý rok dosiahne obchodná bilancia prebytok 3,5 - 3,7 mld. € (cca 4,3% HDP v bežných cenách), čo znamená, že na medziročnej báze by sa jeho úroveň v nominálnom vyjadrení nemala výraznejšie zmeniť.

Uvedený odhad vývoja vývozu a dovozu tovarov a tým aj výsledku obchodnej bilancie je nevyhnutné chápať v kontexte viacerých rizík rôzneho charakteru. Hlavným negatívnym rizikom zostávajú geopolitické neistoty, ktoré súvisia so štartom rokovaní o Brexite, voľbami v Spojenom kráľovstve, stále neistým nastavením politik novvej administratívy amerického prezidenta a "ochladzovaním" jej vzťahov s EÚ, ale aj s vojenskými konfliktami v Sýrii a na Ukrajine, či hrozbami ďalších teroristických útokov v Európe. Medzi obojstranné riziká možno zaradiť vývoj ceny ropy na svetovom trhu a vývoj kurzu eura voči americkému doláru. K pozitívnym rizikám patrí jednak volebné víťazstvo "pro-európskych" síl v Holandsku a Francúzsku, ako i najnovší vývoj predstihových indikátorov v Nemecku (IFO, PMI, ZEW) i za eurozónu ako celok (IFO, PMI-Manufacturing), ktoré vysielajú pozitívne signály.

4 SPOTREBITEĽSKÉ CENY

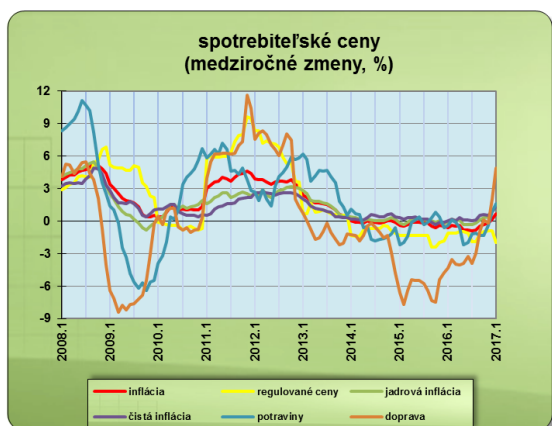
Tlak na rast spotrebiteľských cien bol na začiatku tohto roka omnoho silnejší ako v závere minulého roka. Zatiaľ čo v novembri a decembri 2016 ich úhrnná hladina na medzimesačnej báze stúpila len o 0,1%, v januári sa zdvihla o 0,3% a vo februári o 0,5%, čo je mimochodom jej najvyšší prírastok od januára 2013. V marci bol však tlak na rast úhrnnej hladiny cien na spotrebiteľskom trhu omnoho miernejší, pretože oproti februáru poklesla o 0,1%. Na medzimesačnej báze to bol jej prvý pokles od augusta minulého roka.

Vysoké medzimesačné prírastky úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien v januári a februári boli v rozhodujúcej miere dôsledkom výrazného zrýchlenia rastu cien v doprave (najmä pohonných hmôt), potravín a tovarov a služieb v zdravotníctve. V rámci každej z uvedených troch kategórií klasifikácie COICOP sa totiž ceny v januári a februári zvyšovali na medzimesačnej báze v priemere o viac ako 1,5%. Vplyv ich rastu na zvyšovanie úhrnnej hladiny cien bol relatívne najviac tlmený pokračujúcim poklesom regulovaných cien (súvisiacich s bývaním) a sezónnym poklesom cien odevov a obuvi.

Vzostup úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien v januári a februári spôsobil, že medziročná miera celkovej inflácie zaznamenala v priebehu dvoch mesiacov doslova "skok" - z 0,2% v decembri 2016 na 1,1% vo februári 2017 (obr. 8). V marci 2017 sa však jej rast stabilizoval (klesla na 1,0%), k čomu prispeli relatívne najviac ceny v zdravotníctve, ktoré medzimesačne poklesli o 1,6%, ale oproti februáru zlacneli aj potraviny (o 0,6%) a znížili sa aj ceny v doprave (o 0,4%). Priemerná úroveň celkovej inflácie v 1. štvrtroku tohto roka dosiahla 0,9%, zatiaľ čo v 1. štvrtroku 2016 spotrebiteľské ceny ako

celok na medziročnej báze poklesli, pričom deflácia dosiahla 0,5% (v priemere).

Obr. 8

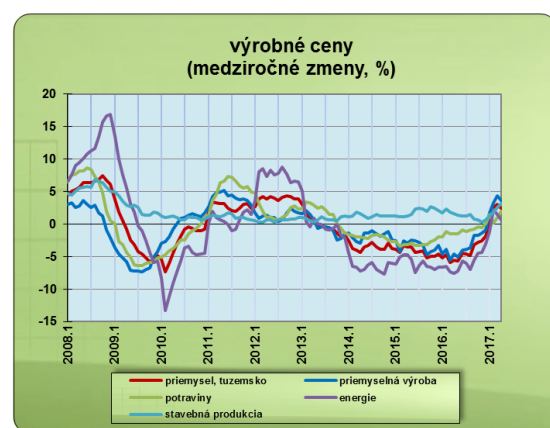
Skutočnosť, že domáce (makro)ekonomické prostredie má od decembra 2016 opäť inflačný charakter, súvisí s nárastom cien tých tovarov a služieb na spotrebiteľskom trhu, ktoré ovplyvňujú jadrovú a čistú infláciu. Regulované ceny ako celok totiž naďalej klesajú (už štvrtý rok po sebe). Po revízií ich vývoja spätne od januára tohto roka, ktorú ŠÚ SR vykonal kvôli novým rozhodnutiam ÚRSO v marci ohľadom cien elektrickej energie pre domácností, boli regulované ceny ako celok v 1. štvrtroku tohto roka medziročne nižšie o 2,1% (v priemere), čo znamená, že ich pokles sa prehĺbil.

Pokiaľ ide o jadrovú infláciu, v 1. štvrtroku dosiahla 1,6%, k čomu prispeli predovšetkým ceny v doprave, ktoré medziročne stúpili o 6,2% (vždy v priemere)¹⁰. Vysoký medziročný nárast však zaznamenali aj ceny tovarov a služieb v zdravotníctve (o 4,1%), alkoholických nápojov a tabaku (o 2,4%), potravín (o 1,9%) a vzdelávania (o 1,9%). Naopak, odevy, obuv a nábytok boli v 1. štvrtroku

na medziročnej báze lacnejšie (zhodne o 0,4%). Čistá inflácia, ktorá na rozdiel od jadrovej inflácie nezohľadňuje vplyv vývoja cien potravín, dosiahla v 1. štvrtroku tohto roka 1,5% (v priemere).

K vzostupu jadrovej inflácie, ktorá sa oproti 4. štvrtroku 2016 zvýšila o 1,1 p. b., prispeli hlavne nákladové faktory z priemyslu (obr. 9). Index cien priemyselných výrobcov pre tuzemsko, ktorý vyjadruje ich súhrnný vplyv, totiž od januára 2017 na medziročnej báze opäť rastie, pričom v 1. štvrtroku stúpol o 2,0% (v priemere). Súvisí to jednak s rastom cien energií, ako aj cien v spracovateľskom priemysle, na ktorom sa relatívne najviac podieľal rast cien rafinérskych produktov (koks, ropa) o 42,3% (v priemere), čo ide na vrub už vyššie spomínaného rastu ceny ropy na svetovom trhu na medziročnej báze. Vzrástli však aj ceny tuzemských výrobcov potravín, kovov a kovových konštrukcií, zatiaľ čo ceny výrobcov elektroniky, elektrických zariadení a dopravných prostriedkov zotrvali v poklese.

Obr. 9

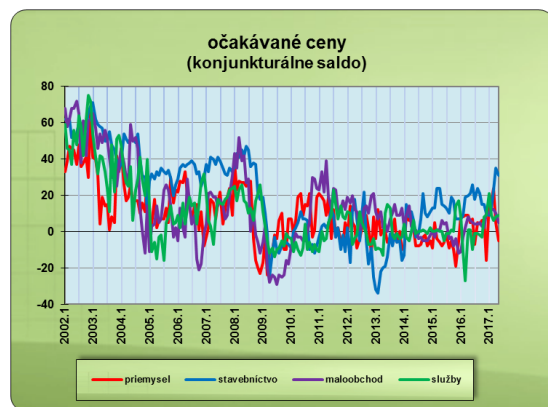
V apríli sa tlak na rast úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien výraznejšie nezmenil, keďže oproti marcu stúpila len minimálne (o 0,1%). Aj v apríli totiž jej rast tlmili hlavne ceny potravín, dopravy a zdravotníctva, teda tie ceny, ktoré sa v januári a februári podieľali na raste úhrnnej cenovej hladiny najviac. Zatiaľ čo

¹⁰ Ich rast sa teda výrazne zrýchlil, pretože vo 4. štvrtroku 2016 medziročne stúpili len o 0,6%. Dôvodom sú predovšetkým ceny pohonných hmôt, ktorých rast sa zrýchlil z 2,7% vo 4. štvrtroku 2016 na 16,9% v 1. štvrtroku 2017 (vždy v priemere).

ceny potravín a dopravy zostali fakticky na marcovej úrovni (stagnovali), ceny tovarov a služieb v zdravotníctve oproti marcu mierne poklesli. Zdrojom výraznejšieho tlaku na rast úhrnnej cenovej hladiny v apríli boli len ceny odevov a obuvi, ktoré vplyvom sezónnosti medzimesačne vzrástli o 1,4%. Medziročná miera celkovej inflácie klesla v apríli na 0,8% (z 1,0% v marci), čo súviselo s poklesom jadrovej inflácie na 1,5% (z 1,7% v marci). Celkovú infláciu však tlačili smerom nadol aj regulované ceny, ktoré v apríli medziročne poklesli o 2,4%, čo znamená, že ich pokles má tendenciu prehlbovať sa.

Domnievame sa, že ďalší posun celkovej inflácie smerom nadol (pod jej úroveň v apríli) v najbližších mesiacoch nie je veľmi pravdepodobný, pretože vplyv poklesu regulovaných cien by mal byť prevážený jadrovou infláciou, ktorá by sa mala postupne zvyšovať. Nielen kvôli bázičkému efektu, ktorý začal pôsobiť už v máji, ale aj vplyvom silnejšieho spotrebiteľského dopytu, ktorý sa prejavuje na raste cien obchodovateľných tovarov (bez pohonných hmôt) aj cien trhových služieb. Vplyv dopytových faktorov totiž (už) nie je tlmený nákladovými faktormi, pretože ceny priemyselných výrobcov pre tuzemsko od začiatku tohto roka na medziročnej báze opäť rastú. Predpoklad, že ich rast bude v najbližšom období pokračovať, podporujú aj výsledky KSP za apríl a máj, ktoré signalizujú možnosť rastu cien výrobcov v priemysle, stavebníctve, obchode i službách (obr. 10).

Obr. 10

K rastu cien priemyselných výrobcov prispievajú od začiatku tohto roka aj ceny energií, čo súvisí hlavne vývojom ceny ropy na svetovom trhu. Odhad jej ďalšieho vývoja je však kvôli značnej volatilite veľmi problematický¹¹. Jej volatilita, ktorá pokračovala aj v máji, je dôsledkom neistoty ohľadom ochoty krajín OPEC a ďalších veľkých producentov ropy predĺžiť platnosť dohody o obmedzení jej ťažby aj na 2. polrok tohto roka. Z aktuálnych odhadov relevantných inštitúcií vyplýva, že by cena ropy na svetovom trhu mala do konca tohto roku síce rásť, ale len veľmi mierne, pričom jej priemerná úroveň v tomto roku by mala dosiahnuť cca 52 USD/barel.

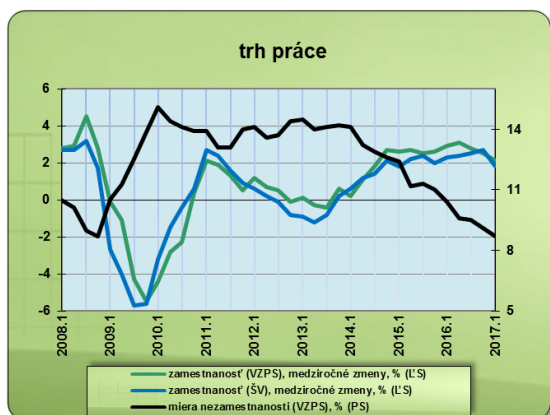
Na základe uvedených predpokladov očakávame, že medziročná miera celkovej inflácie bude mať v najbližších mesiacoch mierne rastúci trend. Z aprílovej úrovne 0,8% by mala vzrásť na 1,4% v decembri tohto roka, pričom priemerná miera celkovej inflácie v 1. polroku 2017 by mala dosiahnuť 1,2%. Uvedené odhady celkovej inflácie je potrebné vnímať v kontexte viacerých obojstranných rizík (ceny ropy, ceny dovozu, ceny potravín).

¹¹ Cena ropy zaznamenala v marci a apríli obojstranné výkyvy - v marci medzimesačne klesla o 6,0%, v apríli naopak vzrástla o 1,4% (vždy v priemere).

5 ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE

Hoci stav celkovej zamestnanosti v hospodárstve stúpol v poslednom štvrtroku minulého roka na historicky najvyššiu úroveň, všeobecne sa očakávalo, že pozitívny vývoj na trhu práce bude pokračovať aj v tomto roku. Tieto predpoklady sa naplnili, pretože v 1. štvrtroku bol zaznamenaný relatívne vysoký rast celkovej zamestnanosti, ktorý bol sprevádzaný adekvátne rýchlym poklesom nezamestnanosti (obr. 11). Rast celkovej zamestnanosti sa síce mierne spomalil, miera nezamestnanosti však napriek tomu klesla až na svoje predkrízové minimum zo 4. štvrtroka 2008 (8,7% podľa VZPS).

Obr. 11

Podľa metodiky ŠV sa celkový počet zamestnaných osôb zvýšil v 1. štvrtroku v priemere o 1,8% (cca o 40 tisíc osôb), podľa metodiky VZPS stúpol o 2,1% (cca o 51 tisíc osôb). Dynamika medziročného rastu celkovej zamestnanosti sa podľa oboch metodík spomalila, v metodike VZPS sa však jej rast spomalil výraznejšie. Súvisí to s poklesom počtu krátkodobo migrujúcich za prácou do zahraničia (s pobytom do 1 roka), pretože na základe domáceho konceptu sa rast počtu pracujúcich v SR (podľa VZPS) naopak mierne zrýchlil. Počet krátkodobo

migrujúcich na medziročnej báze poklesol v 1. štvrtroku o 2,9% (cca o 5 tisíc osôb) a dosiahol zhruba 155 tisíc (v priemere).

Rast celkovej zamestnanosti bol sprevádzaný poklesom nezamestnanosti, ktorého dynamika sa na medziročnej báze tiež mierne spomalila. Podľa metodiky VZPS klesol počet nezamestnaných v 1. štvrtroku 2017 medziročne cca o 45 tisíc a predstavoval necelých 240 tisíc osôb (v priemere). Miera nezamestnanosti (podľa VZPS) sa tým medziročne znížila o 1,7 p. b. a dosiahla 8,7% (v priemere). V relatívnom vyjadrení teda úroveň nerovnováhy na trhu práce klesla až na svoje predkrízové minimum (zo 4. štvrtroka 2008), avšak priemerný počet nezamestnaných bol v 1. štvrtroku tohto roka cca o 5 tisíc osôb vyšší ako v 4. štvrtroku roku 2008 (podľa VZPS).

K rastu celkovej zamestnanosti v hospodárstve prispel v 1. štvrtroku väčšou mierou súkromný sektor, v ktorom zamestnanosť vzrástla o 1,8%. Inak povedané, z cca 40 tisíc nových pracovných miest, ktoré v 1. štvrtroku pribudli v celom hospodárstve (podľa ŠV), vzniklo zhruba 33 tisíc v súkromnom sektore. Zostávajúcich cca 7 tisíc nových pracovných miest vytvoril verejný sektor, čím sa zamestnanosť v tomto sektore medziročne zvýšila o 1,5%. Dynamika rastu zamestnanosti sa v 1. štvrtroku medziročne spomalila vo verejnom sektore aj v súkromnom sektore (o 0,3 p. b., resp. o 0,6 p. b.).

K spomaleniu dynamiky rastu zamestnanosti v súkromnom sektore prispeli relatívne najviac tie odvetvia, v ktorých zamestnanosť poklesla. Bolo to hlavne v administratívnych službách, kde zamestnanosť v 1. štvrtroku medziročne klesla až o 8,0%, ale jej pokles bol zaznamenaný aj v poľnohospodárstve a stavebníctve (o 0,9%, resp. o 0,1%). Navyše, v niektorých ďalších odvetviach,

vrátane priemyslu, v ktorom vzniklo cca 13 tisíc nových pracovných miest, sa rast zamestnanosti spomalil. Na druhej strane, relatívne najviac sa počet nových pracovných miest zvýšil v odvetví činností v oblasti nehnuteľnosti (o 9,5%), informácie a komunikácie (o 7,5%) a v odborných vedeckých a technických činnostiach (o 7,4%).

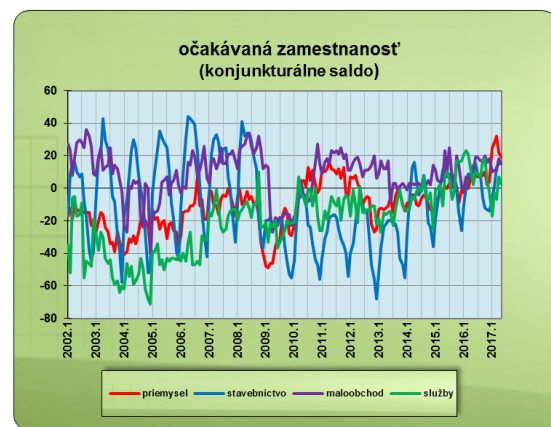
Na spomalení rastu zamestnanosti vo verejnom sektore sa podieľalo len odvetvie zdravotníctva, v ktorom sa rast zamestnanosti znížil zo 4,5% v 1. štvrtroku 2016 na 2,0% v 1. štvrtroku 2017. V ďalších dvoch odvetviach verejného sektora, teda v odvetví vzdelávania a vo verejnej správe a obrane, sa totiž rast zamestnanosti naopak zrýchlil, ale jej prírastky boli napriek tomu menšie ako v zdravotníctve (o 1,6%, resp. o 0,7%).

Tvorba nových (vrátane voľných) pracovných miest v 1. štvrtroku tohto roka v kombinácii s relatívne vysokým rastom výkonnosti hospodárstva, ktorý odhadujeme v horizonte krátkodobej predikcie, vytvárajú základné predpoklady, aby priaznivý vývoj na trhu práce mohol pokračovať. Nasvedčujú tomu aj údaje Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), podľa ktorých počet evidovaných nezamestnaných klesol aj v apríli tohto roka, a to zásluhou pokračujúceho poklesu počtu krátkodobo i dlhodobo nezamestnaných osôb.

Májové výsledky KSP v súkromnom sektore ohľadom očakávaní týkajúcich sa tvorby nových pracovných miest v najbližších troch mesiacoch však vyznievajú optimisticky opäť len pre priemysel a obchod, zatiaľ čo v stavebníctve a službách prevláda pesimizmus, ktorý sa reprodukuje už od konca minulého roka (obr. 12). V tejto súvislosti preto nie je až takým prekvapením, že počet voľných pracovných miest, ktorý v minulom roku

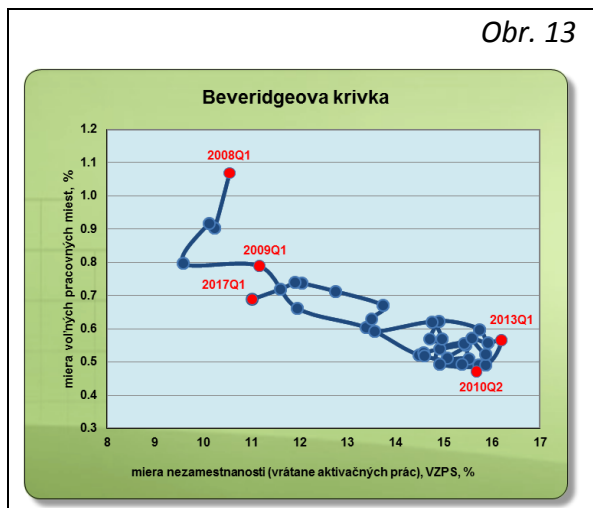
každý štvrtrok vzrástol, v 1. štvrtroku tohto roka medziročne poklesol o 3,2%. Pokles počtu voľných pracovných miest je faktorom, ktorý môže dynamiku rastu celkovej zamestnanosti a poklesu nezamestnanosti v horizonte predikcie pribzdiť.

Obr. 12

Beveridgeova krivka zobrazuje empiricky zistený inverzný vzťah medzi mierou nezamestnanosti a mierou voľných pracovných miest pri danej cene práce. Miera voľných pracovných miest sa meria ako pomer zaznamenaných voľných pracovných miest voči pracovnej sile, ktorú predstavujú ekonomicky aktívni podľa VZPS. Posun priesečníka smerom nahor pozdĺž Beveridgeovej krivky, ktorá má tvar konvexnej hyperboly, znamená, že pri náraste miery voľných pracovných miest dochádza k poklesu miery nezamestnanosti. Z obr. 13 vyplýva, že skutočný vývoj na trhu práce v 1. štvrtroku pokračoval v odklone od teoreticky predpokladaného vývoja v zmysle Beveridgeovej krivky.

Obr. 13

Ešte vážnejším rizikom pre ďalší vývoj situácie na trhu práce je skutočnosť, že hlavným obmedzujúcim faktorom rastu produkcie je aj podľa májových výsledkov KSP nedostatok kvalifikovaných zamestnancov, a to vo všetkých štyroch odvetviach. Firmy tento problém riešia rastúcim dovozom pracovnej sily zo zahraničia. Podľa údajov ÚPSVaR bolo v apríli tohto roka u nás zamestnaných viac ako 26 tisíc osôb z EÚ/EHP a ďalších takmer 14 tisíc osôb z tretích krajín. Zatiaľ čo v prvom prípade ich počet medziročne stúpol cca o 4,5 tisíc osôb, v druhom prípade cca o 7 tisíc osôb.

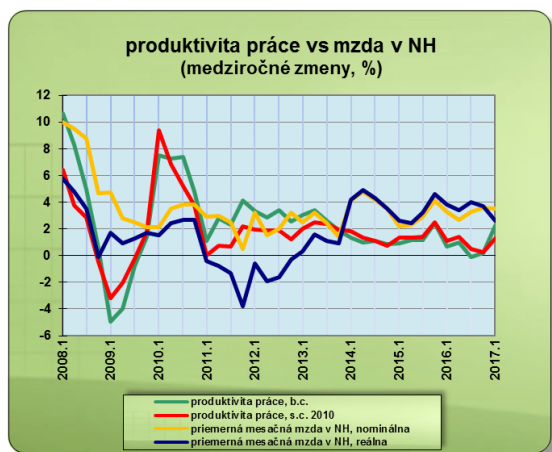
Na základe vývoja dopytu na trhu práce v 1. štvrtroku tohto roka a ďalších informácií uvedených vyššie predpokladáme, že spomaľovanie rastu dopytu na ňom bude pokračovať aj v horizonte predikcie. Napriek tomu by mal byť prírastok celkovej zamestnanosti aj tohto roku relatívne vysoký. Odhadujeme, že celková zamestnanosť v hospodárstve v tomto roku medziročne vzrastie podľa metodiky ŠV o 1,7%, podľa VZPS o 2,0%. Oproti roku 2016 to v metodike ŠV predstavuje prírastok cca 40 tisíc nových pracovných miest, v metodike VZPS cca 50 tisíc nových pracovných miest (vždy v priemere).

Vplyvom rastu celkovej zamestnanosti v hospodárstve by sa mal počet nezamestnaných i miera nezamestnanosti postupne znižovať, pričom úroveň nerovnováhy na trhu práce by mala od 2. štvrtroka klesať vždy na nové historické minimum. Počet nezamestnaných podľa VZPS by mal medziročne klesnúť cca o 45,5 tisíc osôb a dosiahnuť cca 220,5 tisíc osôb (vždy v priemere). Na druhej strane, miera nezamestnanosti v metodike VZSP by sa mala v roku 2017 medziročne znížiť o 1,6 p. b. na 8,0% (v priemere).

6 NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE

Predtich rastu miezd voči rastu súhrnnej produktivity práce, ktorý začal pred tromi rokmi, mal v priebehu minulého roka tendenciu narastať. Z obr. 14 vyplýva, že zatiaľ čo rast súhrnnej produktivity práce v stálych i bežných cenách, ktorý vytvára priestor pre rast mzdy, sa v 2. polroku prakticky zastavil, rast nominálnej i reálnej mzdy na makroúrovni sa zrýchľoval. V 1. štvrtroku tohto roka sa tento nesúlad zmenšil. Rast nominálnej mzdy na makroúrovni sa síce zrýchľil (o 0,2 p. b.), ale rast súhrnnej produktivity práce v bežných cenách, ktorému okrem spomalenia rastu celkovej zamestnanosti v hospodárstve "pomohla" aj inflácia, sa zrýchľil výraznejšie (o 1,6 p. b.). Na druhej strane, vplyvom inflácie sa rast reálnej mzdy na makroúrovni spomalil, kým rast súhrnnej produktivity práce v stálych cenách sa naopak mierne zrýchľil.

Obr. 14

Priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve vzrástla v 1. štvrtroku o 3,5% a dosiahla 897 €. V porovnaní so súhrnnou produktivitou práce v bežných cenách, ktorá na medziročnej báze stúpila o 2,3%, teda vzrástla viac. Hoci sa rast reálnej mzdy na makroúrovni vplyvom inflácie spomalil - z 3,8% v 1. štvrtroku 2016 na 2,6% v 1. štvrtroku 2017 - napriek tomu bol jej prírastok až dvakrát vyšší ako prírastok súhrnnej produktivity práce o 1,3%.

K rastu nominálnej mzdy v celom hospodárstve prispel v 1. štvrtroku súkromný aj verejný sektor, ale k zrýchleniu jej rastu prispel len súkromný sektor, pretože vo verejnom sektore sa jej rast na medziročnej báze spomalil. Nominálna mzda vo verejnom sektore stúpila o 3,2%, v súkromnom sektore vzrástla o 3,5%. Napriek tomu však priemerná nominálna mzda vo verejnom sektore prevýšila aj v 1. štvrtroku tohto roka pomerne výrazne priemernú nominálnu mzdu v súkromnom sektore (924 € vs 890 €).

K spomaleniu rastu nominálnej mzdy vo verejnom sektore prispeli dve z troch odvetví tohto sektora, a to verejná správa a obrana a zdravotníctvo, v ktorých sa rast nominálnej mzdy výrazne spomalil. V zdravotníctve sa nominálna mzda zvýšila o 3,2% a dosiahla 883 €, vo verejnej

správe a obrane stúpila o 1,5% a činila 1110 €. V zostávajúcim odvetví tohto sektora, teda vo vzdelávaní, sa rast nominálnej mzdy zrýchlil, pričom medziročne vzrástla o 5,7% a dosiahla 802 €.

Rast nominálnej mzdy v súkromnom sektore nebol plošný (na rozdiel od verejného sektora), pretože v dvoch odvetviach, menovite vo finančných a poisťovacích činnostiach a informačných a komunikačných činnostiach, nominálna mzda v 1. štvrtroku medziročne mierne klesla (o 1,6%, resp. o 0,2%). Ide o odvetvia, v ktorých nominálna mzda dosahuje dlhodobo zhruba dvojnásobok priemernej nominálnej mzdy v celom hospodárstve. V priemysle nominálna mzda medziročne vzrástla o 3,2% a dosiahla 980 €. Jej rast sa však medziročne spomalil, čo platí aj pre viaceré ďalšie odvetvia (poľnohospodárstvo, stavebníctvo a doprava a skladovanie). K zrýchleniu rastu nominálnej mzdy došlo v odvetviach obchodu, ale najväčšie zrýchlenie jej rastu bolo v odvetví odborných, vedeckých a technických činností, v ktorom vzrástla o 9,5% a dosiahla 1063 €.

Odhad ďalšieho vývoja miezd na makroúrovni je založený na predpoklade, že znižovanie nesúladi medzi rastom miezd a súhrnnej produktivity práce, ktoré začalo v 1. štvrtroku, bude v horizonte predikcie pokračovať rovnakým tempom aj spôsobom, teda približovaním rastu súhrnnej produktivity práce k rastu miezd (zdola). Na základe vývoja miezd v 1. štvrtroku a s prihliadnutím na ďalšie relevantné informácie týkajúce sa vývoja miezd vo verejnom¹² a súkromnom

¹² Podľa medializovaných informácií sa v júli tohto roka zvýšia platy policajtom. Nebude to však plošné zvyšovanie platov ani zvyšovanie o rovnakú sumu pre každého. Od septembra chce Ministerstvo školstva presadiť zvyšovanie platov

sektore¹³ v horizonte predikcie, pritom možno predpokladať, že dynamika rastu nominálnej mzdy v hospodárstve bude relatívne vysoká aj v ďalších štvrtrokoch tohto roka. Na medziročnej báze sa jej rast môže zrýchliť aj výraznejšie ako v 1. štvrtroku, predovšetkým zásluhou súkromného sektora, v ktorom bude tlak na rast miezd zvyšovať aj nedostatok kvalifikovaných pracovníkov.

Na základe uvedených predpokladov odhadujeme, že priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve vzrastie tento rok o 3,6%, čo znamená, že by mala dosiahnuť 945 €. Vzhľadom na priemernú mieru inflácie, ktorú odhadujeme pre tento rok (1,2%), by mala reálna mzda v hospodárstve v tomto roku vzrásť o 2,4%.

Kontakt:

Ján Haluška // haluska@infostat.sk

Andrej Hamara // hamara@infostat.sk

Branislav Pristáč // pristac@infostat.sk

pre pedagogických a odborných zamestnancov tak, aby sa týkalo aj zamestnancov materských škôl, základných umeleckých škôl, centier voľného času či školských klubov detí. Tieto zariadenia pritom nie sú financované cez štát, ale prostredníctvom obcí a miest. (Pedagogickým a odborným zamestnancom regionálneho školstva, ako aj vysokoškolským pedagógom platy zvýšili v januári 2016 o 4% a o 6% od 1. septembra 2016.)

¹³ Začiatkom marca oznámil trnavský závod PSA Peugeot Citroën, že plat jeho zamestnancom sa zvýši v priemere o 6,3%. Aj v ďalšej automobilke KIA Motors Slovakia sa odborári dohodli a od 1. apríla 2017 tarifný plat zamestnancov vzrástol o 75 €, príplatok za nočné služby o 36 centov na hodinu. V spoločnosti Volkswagen stále prebiehajú kolektívne vyjednávania. Okrem návrhu na zvýšenie tarifných tried o 16% chcú odbory zjednotiť dovolenkový príspevok s vianočným. Navrhujú tiež zvýšenie rozpočtu osobného hodnotenia, zvýšenie mzdového zvýhodnenia za prácu v zmenách, zvýšenie základnej výmery dovolenky či predĺženie platenej prestávky.

7 PRÍLOHA

Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2017

Ukazovateľ	1. štvrťrok 2017		Prognóza vývoja na rok 2017	
	absolútne	indexy	INFOSTAT	
		<u>1.Q.2017</u> 1.Q.2016	absolútne	indexy <u>2017</u> 2016
Hrubý domáci produkt (mld. €) ¹⁾	19.2759	103.1	84.6064	103.4
Výberové zisťovanie pracovných síl				
Zamestnanosť (tis. osôb)	2 512.7	102.1	2 540.8	102.0
Miera nezamestnanosti (%)	8.7	x	8.0	x
Počet nezamestnaných (tis. osôb)	239.7	84.3	220.6	82.9
Priemerný počet zamestnancov (tis. osôb)	2 321.7	101.8	2 346.5	101.7
Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva (€)	897	103.5	945	103.6
Index reálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva	x	103.8	x	102.4
Miera inflácie (%)				
posledný mesiac obdobia	x	1.0 ²⁾	x	1.4 ³⁾
v priemere za obdobie	x	0.9 ⁴⁾	x	1.2 ⁵⁾

¹⁾ metóda ESA2010; predbežné údaje, absolútne hodnoty sú v bežných cenách, indexy sú zo stálych cien vypočítaných reťazením objemov s použitím referenčného roka 2010

²⁾ v marci 2017 oproti marcu 2016

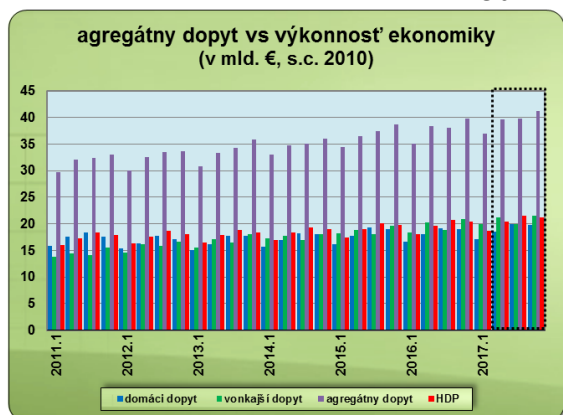
³⁾ v decembri 2017 oproti decembru 2016

⁴⁾ v priemere za 1. štvrťrok 2017 oproti 1. štvrťroku 2016

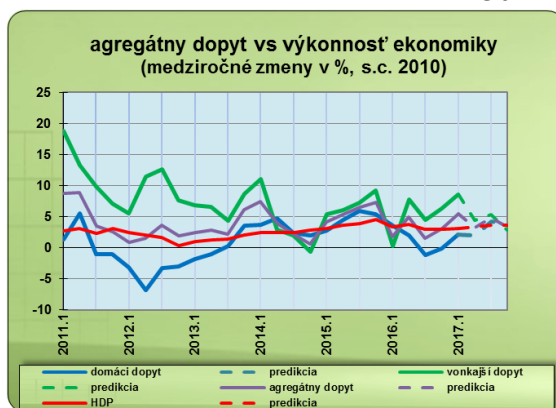
⁵⁾ v priemere za rok 2017 oproti roku 2016

Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2017

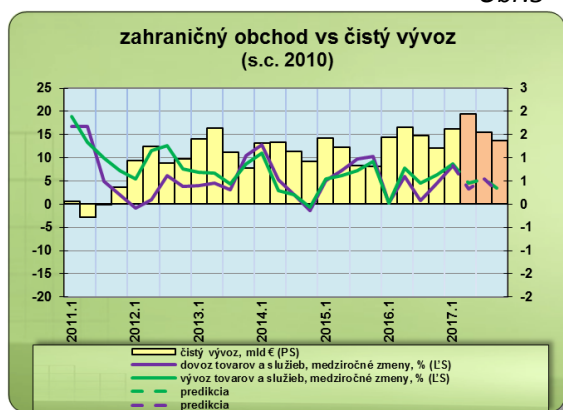
Obr. 1

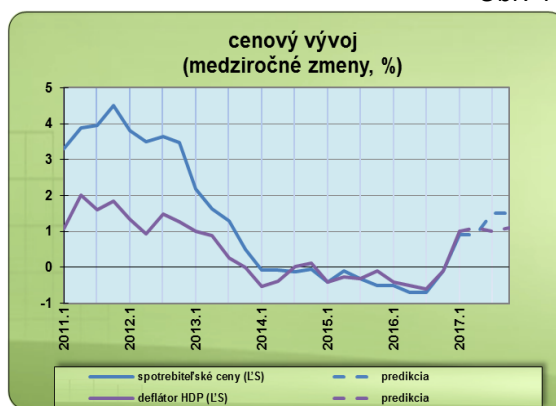
Obr. 2

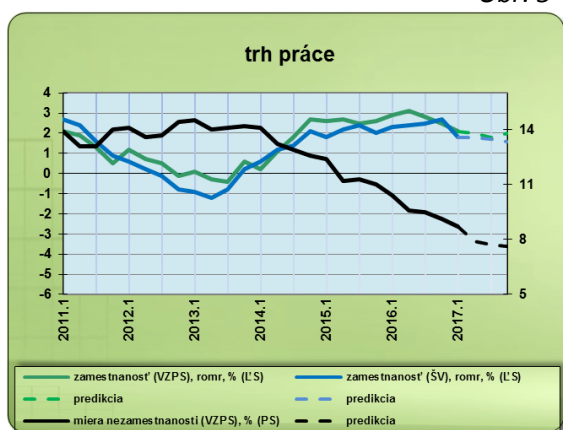
Obr.3

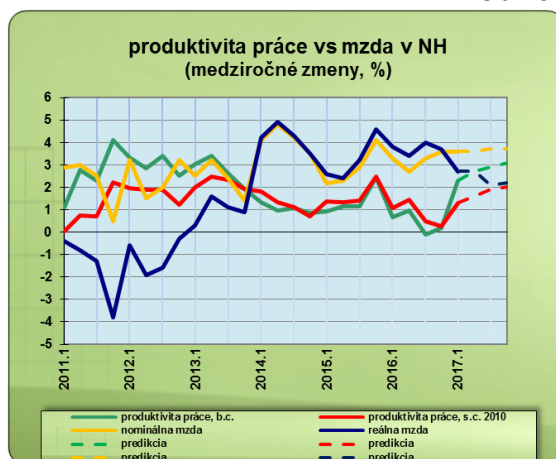
Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

Vydal: INFOSTAT
Inštitút informatiky a štatistiky,
Leškova 16
817 95 Bratislava 15

Kategória publikácie: GHG

Vedúci redaktor: Ing. Ján Haluška, PhD.

Počet strán: 21

Počet výtlačkov: ---

ISSN: 2454-0773

1-3.4-7.8-9.x - 273/2017
